Cena 40 hal.

Adres wydawnictwa Kraków, Stradom 13. Nr. telefonu 279. Konto czek P. K. O. Nr. 174.455. — Listy i rękopisy należy przesyłać pod adresem redakcyi w Krakowie Stradom 13. — Adres Redakcyi i Administracyi dla Krakowa, Stradom 13. Nakładem Galicyjskiej Spółki Wydawniczej w Krakowie.

# NOWY DZIENNIK

Cena 40 hal.

Prenumerata w b. Austryi, Węgrzech, Król. Polskiem i Niemczech: mies. 10·50 kwart. 30 K. W Krakowie mies. 8.50, kwart. 25 K z odnoszeniem do domu: mies. 10·50 kwart. 30 K. Cena ogłoszeń: 15 h. za 1 mm 1-szp. Prenumeratę, ogłoszenia i przesyłki pieniężne przyjmuje Administracya w Krakowie Stradom 13.

ROK II. Kraków, Niedziela 18 maja 1919. Nr. 91

## Nasze zadania gospodarcze.

### Referaty na Zjeździe syonistów Małopolski.

Referent gospodarczy p. dr. Zimmermann (Kraków) wychodzi z założenia, że praca ekonomiczna wchodzi w zakres działania organizacyi syońskiej.

W tym celu współdziałała organizacya ze wszystkimi czynnikami żydowskimi w kierunku uzdrowienia stosunków ekonomicznych, w jakich żyje żydostwo galicyjskie. Wojna obecna najbardziej dotknęła drobny handel i przemysł oraz rękodzieło żydowskie, i to z jednej strony wskutek nadmiernego skoncentrowania Żydów w tych produkcyach, jak z drugiej strony wskutek zmonopolizowania przeważnej części artykułów handlu i przemysłu, które dotychczas spoczywały w rękach Żydów, przez powołanie do życia central państwowych. Wobec tego stanu rzeczy wielka ilość rękodzielników i niekwalifikowanych kupców przerzuciła się na różne gałęzie handlu. To wywołało niezdrowe przepełnienie w wolnych jeszcze gałęziach handlu obrotowego, a w ślad za tem poszła niezdrowa spekulacya, upadek uczciwości handlowej i td. W dalszym ciągu referent wskazuje na niebezpieczeństwo, jakie wyniknąć może z uspołecznienia produkcyi i wyrugowania handlu pośredniczącego, co godzi w najliczniejszą warstwę Żydów i grozi jej zupełną pauperyzacyą. Silne ciosy otrzymuje żydowski organizm gospodarczy ze strony celowej antysemickiej polityki rządowej, która postawiła sobie za cel wyrugowanie Żydów z wszystkich pól zarobkowania i zdąża do tego przez tendencyjne zaniedbywanie odbudowy miast, przez odmawianie kredytu rękodziełom i jednostkom niezorganizowanym, przez tworzenie związków gospodarczych konsumentów, producentów, monopolizowanie artykułów codziennej potrzeby, przydział tychże tylko organizacyom spółdzielczym kółek rolniczych, przez jednostronne i wyłączne popieranie stowarzyszeń handlowych polskich itd.

Obrona przed tymi zgubnymi skutkami może leżeć jedynie w samoobronie ekonomicznej i w silnej organizacyi całego zagrożonego stanu kupieckiego i pokrewnych mu warstw.

Referent przedkłada Zjazdowi następujące wnioski:

1. Tworzy się przy Centralnym Komitecie Centralną Komisyę gospodarczą, której zadaniem będzie zorganizowanie na prowincyi komisyi gospodarczych, podległych Komitetom Lokalnym.

2. Komisye gospodarcze organizują kupiectwo w stowarzyszenia gospodarcze na podstawie ust. z r. 1873 o stow. z ogr. odp., celem tych stowarzyszeń gospodarczych będzie wspólne zakupno i dostarczenie towarów poszczególnym zawodom, rozdział towarów po cenach własnego kosztu, przyjmowanie wkładek oszczędności, zakładanie hurtowni lokalnych, zastępstwo prawne członków wobec władz.

3. Obok zarządu mają być wybrani kierownicy fachowi i Rada nadzorcza, których funkcye określi statut wzorowy, wypracowany przez C. K. G. w Krakowie.

4. Stowarzyszenia prowincyonalne łączą się w ogólny związek centralny, galicyjski, z siedzibą w Krakowie, który sam lub w związku z Warszawą odbiera zamówienia od stowarzyszeń zamawia przez ekspozytury towarów za granicą u źródła, dostawia go stowarzyszeniom odpowiednio do zamówień, stara się o kredyt zagraniczny przez asocyacyę z bankiem zagranicznym lub też żydowskiemi instytucyami humanitarnemi na podstawie pokrycia gotówkowego, udzielonego przez członków w kraju, stara się o udogodnienia transportowe i zezwolenia rządowe.

5. Centrala przeprowadza statystykę kupców i rzemieślników, zapotrzebowania poszczególnych działów, produktów importowanych i eksportowanych, tworzy produkcyę krajową dla artykułów zbytu mających się fabrykować w kraju, daje wskazówki dla zakładania nowych lukratywnych przedsiębiorstw, nieistniejących jeszcze w kraju, stwarza korzystne warunki zbytu dla artykułów wymiany.

6. Na tych samych zasadach organizuje się drobne rękodzieło i istniejące już konsumy, nowe tworzy się w miarę potrzeby starając się przytem o odbudowę rękodzielników zniszczonych wojną przez udzielenie im natychmiast na kredyt warsztatów pracy i surowca.

7. Komisya gospodarcza stwarza we wszystkich miastach porady prawnej z centralnem biurem w Krakowie, których zadaniem jest udzielanie porad prawnych we wszystkich sprawach kupieckich (obrona przed szykanami, przygotowanie materyałów dla ankiet opinii, petycyi, memoryałów, interwencye u władz, konferencye i zjazdy, statyska ofiar bojkotu pogromów, dochodzenie szkód i td.).

8. Komisya gospodarcza tworzy kursa przemysłu domowego i rękodzieł niewykonywanych dotychczas przez Żydów (praktyczne warsztaty, studencke kursa przygotowawcze), kursa handlowo-polityczne administracyjno-prawne, skarbowe, szkoły zawodowe (murarskie ciesielskie, kamieniarskie, stolarskie, ślusarskie, mechaników, elektrotechników, urządza wykłady przez nauczycieli wędrownych, jej zadaniem jest również założenie czasopisma poświęconego odbudowie i wychowaniu kupiectwu.

9. Komisya gospodarcza czuwa nad wprowadzeniem nowych elementów do zawodów rokujących możność egzystencyi, a przez Żydów dotąd niewykonywanych (leśników, ogrodników, agronomów, górników, kołodziei, koszykarzy, blacharzy, rymarzy monterów, browarników, drukarzy.

10. Komisya gospodarcza tworzy żydowskie osady w okolicy wielkich miast dla gospodarstwa mlecznego, jarzynowego, i hodowli drobiu i daje możność utrzymania żydowskim rodzinom.

11. Komisya gospodarcza czuwa by przy wywłaszczeniu gruntów wielkiej własności żydowskie przypadły wywłaszczone grunta żydowskie żydowskim robotnikom i drobnym rolnikom, nie pochodzącym nawet z danej okolicy, w razie braku odpowiedniej ilości robotników rolnych i drobnych robotników żydowskich tworzy komisya gospodarcza tymczasowe komisye przejściowe celem objęcia w tymczasowe posiadanie gruntów dla późniejszego rozdziału ich między żydowskich robotników.

12. Komisya gospodarcza powołuje do życia towarzystwo budowlane celem przeprowadzenia odbudowy żydowskich gospodarstw miejskich i wiejskich we wschodniej części Galicyi zachodniej, które ucierpiały z powodu wojny, (Sieniawa, Jarosław, Przemyśl, Sanok, Dubiecko itd.).

13. Komisya gospodarcza stwarza towarzystwo budowy tanich domów, któreby natychmiast rozpoczęło swoją działalność przez budowę tanich domów, udzielanie długotrwałych kredytów, subwencyi itd.

Następny mowca Dr. Löwenherz w dłuższym, rzeczowym referacie wywodzi między innymi:

Praktyczna praca gospodarcza wśród Żydów nawiązać musi w pierwszym rzędzie do tych zawodów, które Żydzi od dawien dawna wykonują, a które przez należyte zorganizowanie bardzo łatwo dałyby się dźwignąć z upadku i dojść nawet rychło do rozkwitu skutkiem zmienionej sytuacyi politycznej. Mowca wskazuje w pierwszym rzędzie na przemysł konfekcyjny przez krawców żydowskich z Rosyi i Polski w Anglii i Ameryce stworzony, na zbytkowne magazyny konfekcyi damskiej w Paryżu, posiłkujące się wydatnie żydowskimi robotnikami z krajów wschodniej Europy. Rozwój przemysłu konfekcyjnego w Galicyi zabijał dotąd przemysł chałupniczy morawski, pracujący dla hurtowni wiedeńskich, któryby można obecnie łatwo przeszczepić do nas. Przemysł blacharskie, w Polsce prawie wyłącznie przez Żydów wykonywane, dałoby się przez kooperatywną organizacyę przetworzyć w średni przemysł metalowy, który dotąd z Czech i Niemiec zaopatrywał ludność masowo w artykuły codziennego użytku. Przemysł spożywczy posiada wielką ilość żydowskich pracowników, a trzeba czą rozumnej polityki gospodarczej byłoby wytwórczość powiększyć i udoskonalić, co znowu tylko w drodze odpowiedniej organizacyi da się przeprowadzić. Na nienależyte dotąd wychowanie kobiet żydowskich należałoby baczniejszą zwrócić uwagę.

Mowca radzi zakładanie szkół gospodarstwa domowego po mniejszych miastach i miasteczkach i należytą propagandę celem jaknajczęstszej frekwentowania tychże. Wielką bolączkę stanowią niezdrowe stosunki w kupiectwie żydowskiem, a czynnej opieki, wymaga także organizacya kredytu żydowskiego. Trzeba sobie bowiem to uprzytomnić, że do najbardziej przez lichwę wyzyskiwanych należy wskutek braku właśnej organizacyi kredytowej żyd. kupiec średni i żydowski rękodzielnik, a największą ironią, że Żydzi — do niedawna wyłącznie prawie bankierzy świata — cenieni przez najkulturalniejsze narody organizatorzy kredytu i bankowości — dotąd nie potrafili dla siebie tutaj kredytu zorganizować. Zasadą naszej polityki społecznej winno być: mniej spekulować, a więcej produkować, i tylko wtedy ostaniemy się przed katastrofą społeczną, jaka Żydom obecnie w krajach wschodnich, a zwłaszcza w Polsce, grozi. W ramach konferencyi partyjnej, mającej najróżnorodniejsze kwestye do załatwienia nie może być zawiły, a nader piękący problem Żydów w golusie przedmiotem należycie wyczerpanej dyskusyi. Zainteresowane jest w tej kwestyi całe żydostwo bez względu na polityczne zapatrywania, ono też musi wspólnemi siłami stworzyć odporną organizacyę dla obrony swoich interesów, a wybujały indywidualizm żydowski musi zrozumieć, że tylko odpowiadające duchowi czasu kooperatywy skupić mogą istniejące w rozbiciu siły gospodarcze żydowskie. Dlatego też koniecznie jest zwołanie ogólno-żydowskiego kongresu gospodarczego Żydów polskich i stworzenie odpowiedniej egzekutywy gospodarczej. Mowca wnosi następujące rezolucye, które jednomyślnie uchwalono:

Zjazd syonistów [illegible]

1) Sprawiedliwego i życzliwego popierania wszelkich żydowskich asocyacyi ekonomicznych, ułatwiających Żydom, jako pokaźnej mniejszości narodowej w państwie, wykonywanie zawodów wytwórczych i uczciwego handlu.

2) a) Jaknajrychlejszej odbudowy miasteczek w Polsce, zniszczonych przez wojnę i pogromy,

b) i powołanie do już istniejących dla tego celu, jakoteż w przyszłości powstać mających fachowych ciał doradczych i urzędów wykonawczych — odpowiedniej ilości Żydów w stosunku do odsetka poniesionych szkód i reprezentowanej siły podatkowej.

3) Zainicyowanie i przygotowanie, o ile możności w porozumieniu z innemi stronnictwami żydowskiemi, ogólno-państwowego kongresu Żydów w Polsce.

4) Poleca swemu Komitetowi Centralnemu jak najrychlejsze zorganizowanie sekretaryatu dla obrony ekonomicznych spraw żydowskich.

## Masowe zgromadzenie ortodoksyi żyd. we Wiedniu.

**Ważne oświadczenie nadrab. Chajesa.**

**Wiedeń.** (Tel. wł.) W wielkiej sali domu koncertowego odbyła się tu masowa manifestacya Żydów ortodoksyjnych urządzona przez związek „Jischuw Erec Israel". Przeszło 3 tysiące osób (między nimi 40 rabinów), sfery przeważnie ortodoksyjne, zapełniły salę i wszystkie galerye. Rabin Friedmann ze Sadagóry wspomniał w swej mowie o ofiarach ostatnich pogromów, szczególnie w Proskurowie. Następnie omówił dotychczasowe stanowisko żydostwa ortodoksyjnego wobec Palestyny i nie szczędził słów skargi i wyrzutów, że ci sami Żydzi, którzy codziennie trzy razy podczas modlitwy wspominają Palestynę, tak mało praktycznie dla niej dotychczas zdziałali.

Nadrabin wiedeński dr. Chajes powitany burzliwymi oklaskami, przedstawia obecny stan sprawy palestyńskiej. Mowca, który niedawno wrócił z zagranicy, omawia dokładnie punkt za punktem memoryał przedłożony przez organizacyę syońską konferencyi pokojowej i stanowisko mocarstw wobec naszych żądań. Dr. Chajes wskazuje na okoliczność mało dotychczas znaną, że pierwszy prezydent Wilson wystąpił za żydowską Palestyną i że jemu w pierwszej linii mamy do zawdzięczenia ogłoszenie listu Balfoura z 2-go listopada 1917 r. Protektorat Anglii nad Palestyną jest prawie pewnym, a stanowisko Anglii wobec syonizmu nadzwyczaj przychylne. O formach wewnętrznego zarządu Palestyny zadecyduje światowy kongres żydowski, który zostanie zwołany i obe-

słany przez wszystkich Żydów świata, w pierwszej połowie 1920 roku. **Adolf Stand** naszkicował historyę rozwoju syonizmu i porównał stanowisko organizacyi „Jiszuw Erec Izrael" ze szkodliwą separacyjną polityką „Agudas Izrael". Wśród nadzwyczajnego entuzyazmu uchwaliło zgromadzenie rezolucyę, wyrażającą podziękowanie i zaufanie kierownictwu światowej Organizacyi Syońskiej.

## Warunki pokojowe dla Austryi niem.

**Amsterdam**, (Wied. B. K.) Paryski korespondent „United Press of America" donosi „Allgemeen Handelsblad", że Austryi niem. zostaną postawione następujące warunki pokojowe:

1. Uznanie trzech nowych republik.
2. Zniesienie obowiązku służby wojsk.
3. Przemiana armii austryackiej w wojsko policyjne.
4. Wydanie zapasów amunicyi i ciężkich dział.
5. Zniesienie miejsc warownych na granicy rumuńskiej i nad Adryą (?
6. Sądowe ściganie tych, którzy zawinili z powodu nadużyć w kierownictwie wojny.
7. Żegluga na Dunaju zostaje oddaną Lidze narodów.
8. Banat z Temeszwarem otrzymuje Jugosławia, a Rumunii przypada wielka część Siedmiogrodu.
9. Austrya otrzyma wyjście na morze i prawo używania linii kolejowych do doków w Rjece.
10. Tyrol południowy przypada Włochom.

## Nowa nota Brockdorffa.

**Paryż.** (PAT). Nowa nota Brockdorffa, wręczona wczoraj, domaga się dyskusyi ustnej z ekspertami narodowymi. Będzie również przedłożona kontrpropozycya co do uregulowania spraw Zagłębia Saary.

## Złagodzenie niemieckich warunków pokojowych?

**Wiedeń.** (Tel. wł.) „Der neue Tag" dowiaduje się z dobrze poinformowanych — jak zapewnia — kół, że warunki pokojowe postawione Niemcom zostaną znacznie złagodzone.

## Niemcy będą musiały podpisać traktat.

**Paryż,** PAT. Najwyższa rada sojuszników zebrała się wczoraj wieczorem, aby wzięte, gdyby Niemcy nie chciały podpisa traktatu. Chodzi o wmaszerowanie w głąb Niemiec i obostrzenie blokady.

**Paryż,** PAT. Iskrowo stacyi poznańskiej „Petit Journal" pisze: Ententa odrzuci wszelkie próby Brockdorft-Ranzaua, zmierzające do nawiązania dyskusyi w konferencyi pokojowej. Niemcy będą musiały traktat podpisać.

## Nowa doktryna Wilsona

**Berlin,** (Wied. B. K.) „B. Z. am Mittag", donosi z Lugano: „Secolo" donosi w telegramie z Nowego Jorku, że Wilson w orędziu swojem do kongresu w sprawie pokoju wskaże na to, że izolowanie się Ameryki w polityce światowej należy do przeszłości. Stany Zjednoczone stały się istotną częścią składową międzynarodowego życia politycznego. W kołach parlamentarnych Ameryki mówią o orędziu tem jako o doktrynie Wilsona.

## Dymisya gen. Petaina?

**Genewa,** (Tel. wł.) Według nadeszłych tu wiadomości wniósł gen. Petain prośbę o dymisyę. Jako przyczynę podawają opoz cyjne stanowisko gen. Petaina wobec Marszałka Focha, pozostające w związku z warunkami pokojowymi.

## Włosi — nieugięci.

**Haga** (Tel. Komp.) Korespondent „Newyork Sun" stwierdza, że problem adryatycki znajduje się ciągle jeszcze w tem samem stadyum. Rada Czterech szukała rozwiązania sporu. Włosi twierdzą, że obsadzony obszar zatrzymają w swojem posiadaniu, jeśli Wilsonowi nie uda się doprowadzić do ugody. Mimo to jednak podpiszą oni traktaty pokojowe z Niemcami i Austryą niemiecką, gdyż uważają, że traktaty owe nic wspólnego nie mają właściwie z sprawą adryatycką.

## Przygotowania do pochodu w głąb Niemiec.

**Berno szwajc.** (Tel. wł.) Chicaska „Tribune" donosi z Koblencyi, że sztab generalny 3. armii amerykańskiej ogłosił w niedzielę na konferencyi wojskowej plan działania na wypadek, gdyby wojska amerykańskie znowu musiały interweniować. Dwie dywizye amerykańskie przekroczyłyby wówczas most na Renie pod Koblencyą i przeszłyby na prawy brzeg rzeki. Również wojskom angielskim i belgijskim wydano odpowiednie zarządzenia na wypadek pochodu przeciw Niemcom.

*

**Frankfurt.** Marszałek Foch przybył do Moguncyi. Stąd udaje się on do Wiesbaden i Koblencyi. Podróż jego ma pozostawać w związku z przygotowaniami wojsk francuskich do ewentualnego przekroczenia

* *

**Rotterdam.** Daily Mail donosi z Paryża: Marszałek Foch wziął ze sobą przy swym odjeździe z kwatery głównej pełnomocnictwo do wypowiedzenia zawieszenia broni, gdyby Niemcy ociągały się z podpisaniem traktatu pokojowego.

## Rumunia grozi?

**Berlin.** (Wied. B. K.) „Deutsche Allg. Zeitung" donosi z Bazylei: Z dobrze poinformowanego źródła rumuńskiego donoszą według wiadomości z Lozanny: Z powodu uchwały Rady dziesięciu, orzekającej podział Banatu pomiędzy Serbią i Rumunią, zamierza Bratianu wraz z delegacyą rumuńską opuścić konferencyę pokojową w Paryżu.

## Stan oblężenia w Belgradzie.

**Bukareszt,** (Tel. wł.) „Dacia" donosi, że w poniedziałek wybuchły w Belgradzie wielkie niepokoje z powodu przedłużenia mobilizacyi w Jugosławii. Między wojskiem a ludnością cywilną doszło do krwawych konfliktów. Przedsięwzięto wiele rewizyi i aresztowań. W Belgradzie ogłoszono stan oblężenia.

## Międzynarodowy kongres kobiet.

**Zurych.** (Szw. Ag. tel.) 12 maja rozpoczął się tu międzynarodowy kongres kobiet z udziałem stu delegatek ruchu kobiecego. Obrady kongresu potrwają do 18 maja. Na kongresie znajdują się delegatki z 13 krajów m. i. z Anglii (23 del.) St. Zjednoczonych (23), Austryi (4), Niemiec (27), Irlandyi (3), Szwajcaryi (5), Holandyi (3), Szwecyi (4) Włoch (1). Francyi (1). Kongres ma na celu zajęcie stanowiska wobec paryskiego traktatu pokojowego i Ligi narodów i wypracowanie wniosków co do prawnego stanowiska kobiet w życiu politycznem i gospodarczem.

Kongres przyjął rezolucyę, w której wyraża żal z powodu paryskiego gwałtu, który sprzeciwia się zasadom Wilsona.

## Rząd holenderski nie chce wydać Wilhelma.

**Haga,** PAT. Ag. Havasa. Oficyalnie zaprzeczają wiadomości z Londynu, jakoby rząd holenderski zdecydował się na wydanie excesarza Wilhelma. Rząd holenderski uważa, iż sprawa ta obecnie obchodzi tylko Niemcy, a ententa nic do niej nie ma.

## Z obrad Sejmu.

**Warszawa,** PAT. W dalszym ciągu posiedzenia wczorajszego uchwalił Sejm nagłość wniosku pos. Daszyńskiego w sprawie stosunku Rzeczypospolitej polskiej do ziem W. Ks. Litewskiego wraz z poprawką pos. Głąbińskiego. Wniosek pos. Daszyńskiego oświadcza się przeciw jednostronnemu wcieleniu ziem litewskich do Polski, wniosek zaś pos. pos. Głąbińskiego opiewa:

Zasada stanowienia o sobie narodów na ziemiach dawnego W. Ks. Litewskiego dotyczyć musi i tej części historycznej Litwy i Białorusi, która ma większość ludności, ku Polsce ciążącej. Zgodnie z tem Rzeczpospolita polska uważa za swój obowiązek zabezpieczyć niewątpliwe prawa mieszkańców Polskiej części Litwy i Białorusi do zjednoczenia z całością ojczyzny i do wybrania swoich posłów do sejmu ustawodawczego Rzeczypospolitej.

Po przyjęciu nagłości wniosku, odesłano go do komisyi spraw zagranicznych.

### O zaburzenia w Galicyi.

Ks. Okoń postawił nagły wniosek o wysłanie komisyi śledczej do Kolbuszowej celem pokojowego załatwienia konfliktu między ludem a wojskiem.

W tej samej sprawie pos. Witos postawił wniosek nagły o wysłanie komisyi śledczej z siedmiu członków.

Ks. Okoń, motywując swój wniosek, występował przeciw temu, aby zajścia w Kolbuszowskiem przedstawiać jako walki bolszewickie. Wojska już tam nie potrzeba.

P. Seyda oświadczył, że wypadki te nie są takiej wagi, aby wymagały wysłania osobnej komisyi sejmowej tembardziej, że rząd wysłał już komisyę, która ma zbadać rzecz na miejscu.

Minister spraw wojskowych Leśniewski: Zaburzenia w Galicyi środkowej miały z początku charakter sporadyczny, ale rozmiary tych ruchów zaczęły się zwiększać i ruch zaczął się robić żywiołowym. Wynikła konieczność zarządzeń wojskowych.

Ruch ten uspakaja się obecnie. Rząd wysłał komisyę w której skład wchodzą przedstawiciele ministerstwa wojny, spraw wewnętrznych i sprawiedliwości. Na radzie ministrów zapadła uchwała, aby zbadać tę sprawę, nie lekceważąc jej zupełnie, a o ile będą winni, aby ich ukarać. Ministerstwo wojny nie może dopuścić do tego, aby w tym czasie, kiedy budujemy Polskę, działy się ekscesy, przeciw komukolwiek zwrócone. Gdy tylko komisya powróci [illegible] dziąć.

P. Witos domagał się wysłania komisyi sejmowej. Zajścia w Galicyi objęły już szereg powiatów i stały się niebezpieczne. Tu i ówdzie musiało wojsko użyć broni i bardzo wielu niewinnych uwięziono. Kopie się przez to przepaść między ludem polskim a władzami polskiemi, co mówca uważa za wielkie nieszczęście.

P. Seyda: Wobec tego, że okazuje się iż rozruchy rozszerzyły się na szereg powiatów i przybrały wielkie rozmiary, cofam protest mego klubu przeciw nagłości wniosku.

Nagłość wniosku Witosa uchwalono, również przyjęto treść wniosku. Wyboru członków tej komisyi śledczej dokona komisya prawnicza.

Odbyło się jeszcze głosowanie nad poprawką p. Głąbińskiego i posłów związku narodowo ludowego do wniosku p. Daszyńskiego. Nagłość poprawki przyjęto i odesłano je razem z wnioskiem p. Daszyńskiego do komisyi zagranicznej. Następne posiedzenie dziś.

## Rozruchy w okolicy Bobowy.

**Kraków, 16. maja.**

We wtorek 13. bm. o godz. 9 rano wtargnęły bandy chłopskie do miasta, zostały jednak odparte przez miejscowy posterunek żandarmeryi, który przez cały dzień trzymał bandy ekscedentów w szachu. Dopiero o godz. 9 wieczór nadeszła z Grybowa specyalnym pociągiem pomoc w żandarmeryi, a mianowicie na zarządzenie starosty z Gromnika, p. Siedleckiego. P. starosta Siedlecki w ogólności czynił wszelkie wysiłki dla ochrony Bobowy przed ekscesami.

W nocy z wtorku 13 bm. na środę 14 bm. usiłowały bandy znowu rzucić się na Bobowę od strony Brzany i Siedlisk. W Brzanie odparła ich żandarmerya, a w Siedliskach naczelnik stacyi p. Kapustka ze służbą. Żydzi w okolicy, a m. Brzanie dolnej i górnej, Jankowej, Falkowej i Wojnarowej, nie uszli jednak przed ekscedentami. We wsiach zostali Żydzi doszczętnie obrabowani i pobici. Ciężej ranni: Józef Rosner z Brzany dolnej i Jakób Saul z Brzany górnej. Żandarmeryę przyjęli ekscedenci w tych wsiach strzałami karabinowymi i rewolwerowymi. Dzięki wzmocnieniu przez żandarmów z Nowego Sącza zdołano nad ranem rozpędzić ekscedentów.

Mieszkańcy żydowscy Bobowy żyją dalej w strachu. Większa ich część wyjechała z miasteczka. To samo Żydzi z okolicy.

## Napady na Żydów w Warszawie.

W poniedziałek 12 bm. rano na dworcu kowelskim miały miejsce liczne napady na Żydów. Szczegóły są następujące. Około g. 9 na dworzec kowelski przybył pociąg z uzbrojonymi i czekał na uwolnienie się linii kolejowej. Uzbrojeni tymczasem wysiedli z wagonów przechadzali się po peronie na dworcu i poza dworcem aż do przystanku tramwajowego. Uzbrojonych otoczyła gromada w chrześcijan i wdała się z nimi w gawędkę na temat Żydów.

O 10 i pół przybył pociąg z Mławy, z którego wysiadło wielu Żydów, handlarzy produktów spożywczych. Przy drzwiach stanęli uzbrojeni w liczbie 50 — 100, pytając każdego: Żyd czy Polak? Kto odpowiadał, że jest Polakiem i nie nosił stroju żydowskiego został przepuszczony. Pierwszy wyszedł 19 letni Izaak Finkelstein z Nowego Dworu. Nosił on „maciejówkę". Na pytanie: „Żyd czy Polak"? odpowiedział „przecież widzicie, że nie jestem Żydem". Został wtedy przepuszczony i nikt go nie tknął.

Za nim szedł Hersz Kunlawski z Nowego Dworu w stroju żydowskim. Uzbrojeni rzucili się nań i zaczęli go okładać pięściami, a gdy upadł, deptać nogami. Zrabowano mu kosz z rybami wartości 500 mk.

Następnie rozpoczęły się napady na szerszą skalę. Nie przepuszczano ani jednego pasażera Żyda. Krzyk katowanych Żydów rozlegał się daleko poza dworcem.

Naogół ucierpiało blisko 200 Żydów i Żydówek.

Ulice Przebieg. Sierakowska i Pl. Muranowski przedstawiały okropny widok.

Przez pole ćwiczeń oraz powyższemi ulicami uciekały dziesiątki pokrwawionych pobitych i zrabowanych Żydów do miasta.

O godz. 12-ej nadszedł pociąg z dworca wiedeńskiego, udający się do Lublina. Tu odgrywały się wstrząsające sceny. Znów widziano uciekających Żydów skrwawionych i obrabowanych.

Dowiedziawszy się o tych zajściach, Żyd. tymcz. rada nar. zwróciła się telefonicznie do ministra wojny i do szefa milicyi.

Około godz. 12 przybył na dworzec w samochodzie komendant miasta, poczem ukazał się drugi automobil, w którym siedziało kilku oficerów francuskich.

O godz. 12 i pół pociąg z uzbrojonymi odszedł i nastał spokój.

## Z Palestyny.

Po zajęciu Syryi przez wojska generała Allenby, syońska komisya palestyńska wydelegowała pp. Dawida Jeliina i Jacka Mosseriego do Damaszku, by się zapoznali z położeniem tamtejszych Żydów. Przedewszystkiem delegaci musieli się zająć losem uchodźców z Palestyny, których należało odtransportować do ich miejsc rodzinnych i zapewnić im tam zajęcie i środki do życia. Miasto liczy 18 tysięcy Żydów, którzy znajdują się w wielkiej nędzy, a pomoc we wszystkich dziedzinach życia jest niezbędną.

Ludność żydowska w Damaszku nie posiada żadnego zarządu gminnego. Dopiero uchodźcom palestyńskim udało się stworzyć przedstawicielstwo gminne. Gmina jest bardzo biedna, skutkiem czego również szkolnictwo stoi na bardzo nizkim poziomie. Wielka ilość dzieci wogóle nie uczęszcza do szkół. Cztery towarzystwa zajmują się sprawą podniesienia poziomu moralnego i intelektualnego ludności żydowskiej, jak również szerzenia myśli narodowo-żydowskiej: 1) związek „Ibria" posiadający własną bibliotekę, czytelnię i hebrajskie kursa wieczorne; 2) klub „Kadima", który co wieczór urządza w swoich lokalach referaty i dyskusye na różne tematy żydowskie i udziela nauki hebrajskiej; 3) Towarzystwo Makabeuszów, które udziela młodzieży nauki śpiewu i sportów, 4) Towarzystwo „Szebet Achim", składające się z tubylczych Żydów i pomagające swym członkom przenieść się do Palestyny. Gmina żydowska w Damaszku bardzo gorąco życzy nawiązania kontaktu z organizacyą syońską, od której spodziewa się, że będzie jej pomocną przy zakładaniu szkolnictwa żydowskiego. Pp. Jelin i Mosseri mają zamiar odkupić u gminy żydowskiej w Damaszku kilka cennych dokumentów hebrajskich dla uniwersytetu hebrajskiego, a pieniądze zużyć na cele szkolnictwa żydowskiego w Damaszku.

W Palestynie zawiązało się Towarzystwo pod nazwą „Agudat ha Majim", składające się z fachowców, a mające na celu wykorzystanie wód kraju na cele rybołówstwa i żeglugi. Statut Towarzystwa został przedłożony rządowi dla zatwierdzenia.

## Z sali koncertowej.

„Wieczór sonat" p. Wolanka i Münza przyniósł program bardzo interesujący i doskonale zestawiony, już nie ze względu na historyczną linię w układzie — która nie zawsze jest dla dobrego smaku artysty miarodajną — ale z uwagi na świetnie dobrany nastrój kompozycyi: Bach, Beethoven, Brahms.

Sonata skrzypcowa Bacha E-dur, jest jak stare włoskie, zbliżona do typu suity w przeważnej części składa się z francuskich tańców, pomykających w bardzo szybkiem tempie — które równocześnie, jako największa zaleta gry p. Wolanka uwidoczniają jego daleko posuniętą technikę.

Brahmsa sonata [op. 100] z prześlicznymi motywami andante wymagają głębokiego tonu i głęboko pomyślanej interpretacyi, p. Wolanek ze swoim tonem specznastym i ostrym nie może być jej dobrym ilustratorem.

Występ młodziutkiego pianisty Münza przekonuje o jego postępach w umuzykalnieniu i świadczy o grze opartej na solidnych podstawach, a pianistycznie daleko posuniętej. (Sonata Beethovena). W sonacie na skrzypce i fortepian był p. Münz bliższym prostoty melodyi Brahmsa, wyzierającej z najeżonych trudności — jak skrzypce bo zachował giętką modulacyę nastroju i czyle wanie rytmicznych trudności.

F. S.

## KRONIKA.

**Kraków, 17 maja**

Z powodów technicznych nie zawiera nasz numer dzisiejszy ostatnich wiadomości telegraficznych i kronikarskich.

**Do wczorajszego artykułu wstępnego** zakradły się m. i. następujące błędy drukarskie: w 1 szpalcie, 7 wiersz z góry ma być „z a klęski", a nie na klęski", w 2 szpalcie 28 wiersz z dołu ma być „rozgrzesza", a nie „rozgrzewa."

**W sprawie zaopatrzeń dla rodzin po poległych i zaginionych osobach wojskowych.** Miejski Urząd opieki społecznej otrzymał z poinformowanego źródła wiadomość, że sprawa wypłaty zaopatrzeń dla wdów i sierót po poległych wzgl. zaginionych żołnierzach b armii austryackiej, jakoteż emerytur dla spensyonowanych oficerów, podoficerów i żandarmów, oraz zaopatrzeń dla wdów i sierót po nich, stanęła na dobrej drodze. Wskutek porozumienia emerytalnej komisyi likwidacyjnej w ministerstwie spraw wojskowych w Warszawie z organami likwidacyjnymi w Wiedniu, zalegające od dnia 1 stycznia br. pobory dla wyżej wymienionych zostaną wypłacone najpóźniej do końca czerwca br. bądźto za pośrednictwem P. K. O. w Warszawie, bądźteż przez Intendantury odnośnych D. O. G. Zalegające w Wiedniu podania o przyznanie uprawnionym ustawowych zaopatrzeń będą w najbliższym czasie podane definitywnemu załatwieniu przez ekspozyturę wspomnianej komisyi, urzędującą w Wiedniu. Osobne rozporządzenie unormuje sposób skierowywania i załatwienia w przyszłości tym podobnych próśb, jakoteż sprawę wypłaty zalegających z przed 1 stycznia br. poborów. Również w drodze rozp zostaną w najbliższych dniach unormowane sustentancye dla rodzin zaginionych lub w niewoli przebywających członków b armii austr. Aż do wydania tych rozporządzeń władze polityczne winny wnioski na przyznanie wdowom i sierotom po poległych zaopatrzeń przedkładać w miejsce ministerstw wiedeńskich wspomnianej na wstępie emerytalnej komisyi likwidacyjnej w ministerstwie spraw wojskowych w Warszawie.

**Zamykanie sklepów o g. 6.** W sobotę 17 bm. o g. 3. pop. odbędzie się w sali hotelu Union (wejście od plant) Publiczne Zgromadzenie handlowców z porządkiem dziennym: Zamykanie sklepów o g. 6 wieczór. Ze względu na ważność sprawy Wydział stow. Achdus uprasza ogół pomocników handlowych o punktualne przybycie.

**Posiedzenie Kom. Centr. org. syon.** Sekretaryat Kom. Centr. org. syońskiej zawiadamia, że posiedzenie nowowybranego Komitetu Centralnego odbędzie się w niedzielę o g. 5 pop. w lokalu przy ul. Stradom 15 I. p.

Porządek dzienny: 1) Ukonstytuowanie się 2] Pierwsze prace wstępne. Uprasza się członków o punktualne przybycie.

**Przedświt Haszachar.** Dziś tj. w sobotę g. 7 wiecz. w lokalu przy ul. Stradom 15 I. p. of. Walne Zgromadzenie. Uprasza się wszystkich o niezawodne i punktualne przybycie.

**Prelekcya o Zerubabla.** W niedzielę o g. wpół do 8 wiecz. odbędzie się w sali Strzechy Robotniczej przy ul. Gertrudy (Union) prelekcya. p. Zerubabla na temat „Ku nowej ludzkości."

**Uroczysty koncert Moniuszkowski** odbędzie się w niedzielę 18 bm. wieczorem w sali „Sokoła" Bilety na ten ze wszech miar interesujący koncert do nabycia u. J. Rudnickiego, Linia A B.

**Przedstawienie amatorskie.** — Dnia 2 czerwca o godzinie 3 popołudniu odbędzie się w sali teatru żydowskiego przy ul. Bocheńskiej staraniem miłośników sceny amatorskiej przedstawienie na rzecz Żyd. półkolonii wakacyjnej.

Spodziewać się należy, że publiczność chętnie pośpieszy na powyższe przedstawienie. pierwsze tego rodzaju od wielu lat, tem bardziej, że w skład tegorocznej półkolonii wejdą wszystkie prawie ubogie sieroty krakowskie, jakoteż niekoisburskie, będące w wieku szkolnym. — Bliższe szczegóły przedstawienia podadzą afisze.

**Z inicyatywy kuśnierzy krakowskich** zawiązał się i. w rejestr sądu handlowego wpisany został „Polski Związek kuśnierzy" stow. zarjestr. i z ogr. por. z siedzibą w Krakowie. Związek powyższy ma na celu wspólne zakupno i sprowadzanie towarów futrzanych z zagranicy dla swych członków, celem podniesienia zawodu kuśnierskiego przez czas wojenny śaługiem leżącego i przejścia z pomocą bezrobociu. Na walnem zgromadzeniu odbytem 4 bm., przystąpiło około 50 członków, wybrani zostali do dyrekcyi p. A. Poser, Men. Tiger, i H. Grünspan. Dalsze zgłoszenia członków, przyjmuje dyrekcya ul. Grodzka 28.

**Koło niewiast katolickich rozrzuca po mieście odezwę do służących,** w której jako jeden ze swych celów określa: „uwolnienie służby katolickiej od pracodawców Żydów". W innem miejscu pisze: „Nie lękajcie się nikogo, bo z Bogiem idziemy tylko po zdobycie lepszego jutra, po wyzbycie się służby u Żydów, tych największych wrogów naszego narodu" i td. Za Wydział Koła podpisuje: Tekla Rybarska, prezesowa, za komitet służących: M. Jamroz, M. Gądek, K. Ćwiertnia. Oto hasło wychowania ludu: z Bogiem — przeciw Żydom! Na tej drodze, wierzajcie. niewiasty katolickie, — ogłupicie swój lud, a nie wychowacie go!

**Repertuar teatru miejskiego im. J. Słowackiego**
Sobota, Nowość: Rzeczywistość
Niedziela, pop. Wesele, wiecz. Rzeczywistość.

**Repertuar m. teatru powszechnego.**
Sobota, Lalka
Niedziela, Pieśń nad pieśniami, w. Mazepa.

## Nadesłane.

Za rubrykę tę redakcya nie odpowiada.



Zamiast specyalnego zawiadomienia
Michał Kanner, Kańczuga — Eda Bohrer, Leżajsk
zaręczeni w kwietniu 1919.

Regina Semmel, Szczucin — Gerson Sachsenhaus, Jarosław
zaręczeni w maju 1919. 170

Jochebet Rosenbaum — Mendel Szyja Jahre
zaręczeni
Dynów, w kwietniu 1919

Paulina Reifer — Joel Brauer
zaręczeni
1265 Kraków, w maju 1919

Helena Hammerschmidt — Herman Fleischer
Przemyśl—Tarnów
1277 zaręczeni w maju 1919

Blima Lehrer — Abraham Kohn
zaręczeni
1271 Oświęcim, w maju 1919

Z okazyi zaręczyn mojej kach. cioci p Amalii Krischer z p Ozyaszem Zitronenbaumem z Jasła gratuluje serdecznie
Sala Krischer

Z okazyi zaręczyn Sabiny Wasser z Radymna z Ozyaszem Schweblem z Ropczyc gratuluje serdecznie
8 Stow. Beth Mikra, Ropczyce

Ernestyna Schlanger — Tobias Tenzer
Kolbuszowa—Tyczyn
163 zaręczeni w kwietniu 1919

Lola Herzig — Salomon Chajet
Sędziszów—Rzeszów
zaręczeni w kwietniu 1919

Frania Grünberg — Ozyasz Goldberg
Kraków—Rzeszów
1202 zaręczeni

Pepa Parlser — Sami Weiss
Rzeszów—Rawa Ruska
1191 zaręczeni w kwietniu 1919

Z okazyi zaręczyn p F. Lehrhaupt z Żabna z p M. Weinsteinem z Krosna gratuluje serdecznie
1.90 rodzina Kurz w Rzeszowie

Z okazyi zaręczyn mojej kochanej siostry Fany Lehrhaupt z Żabna z p Mozesem Weinsteinem z Krosna życzę dużo szczęścia
1239 Fryda Lehrhaupt

Z okazyi zaręczyn p Ery Koch z p Meudlem Münzem z Tarnowa życzą serd. „Szczęść Boże"
166 B. Bergmanowie z Gorlic

Z okazyi zaręczyn naszego kuzyna p Michała Kannera z Kańczugi z p Edą Bohrer z Leżajska życzą wiele szczęścia
158 Mania i Frymeta Schlüssel z Kańczugi

Zaręczonym p Mali Krischer z Jasła z p Ozyaszem Zitronenbaumem z Jasła życzą dużo szczęścia
1275 Miryam Cela i Sabina Bodner

Zaręczonym p Mali Krischer z Jasła z p Ozyaszem Zitronenbaumem z Jasła życzy wiele szczęścia
1274 Stow. „Judyta"

Z okazyi zaręczyn p Celiny Dienstag z p Kalmanem Hermelem serdecznie gratuluje
1243 Biblioteka i czytelnia żyd. w Mielcu

Z okazyi zaręczyn p Mani Eisig z p Józefem Bienenstockiem życzy serd. „Szczęść Boże"
1244 Biblioteka i czytelnia w Mielcu

Z okazyi zaręczyn naszego kochanego brata Michała Kannera z Kańczugą z p Edą Bohrer z Leżajska życzą szczęśliwej przyszłości
160 siostry Róża i Sala Kannerowie

Z okazyi zaręczyn naszego członka Jonasa Blumenberga z p Heleną Eisen z Tyczyna życzą szczęśliwej przyszłości
161 Członkowie stow.

Z okazyi zaręczyn naszego członka zarządu Tobiasa Tenzera z Tyczyna z p Ernestyną Schlangerówną z Kolbuszowy życzą szczęśliwej przyszłości
162 Członkowie stow

Z okazyi zaręczyn mojej siostry Erny Kanner z p Baruchem Langerem serdecznie gratuluje
165 Herman Kanner

Z okazyi zaręczyn p Chaima Kocha z p Salą Koch z Tarnowa życzą dużo szczęścia
167 B. Bergmanowie z Gorlic

Z okazyi zaręczyn naszej przyjaciółki p Regini Semmel ze Szczucina z p Gersonem Sachsenhausem z Jarosławia gratulują serdecznie
169 Brandówne, Weiserówna i Wadlerówna

Z okazyi zaręczyn p Markusa Laurego z Tarnowa z p Rozalią Blader z N. Sącza gratuluje
156 kolega Salomon Fiskus, Jarosław

Z okazyi zaręczyn p Emilii Silberstein z Rajczy z p Bernardem Silbersteinem z Dobczyc gratuluje serdecznie
1267 Iser Kaufar

## Z kraju.

**Oświęcim.** 13 maja. Ekscesy antyżydowskie na kolejach dały się we znaki także obywatelom żydowskim naszego miasteczka. Onegdaj jechali koleją do Bielska pp. Izrael Aron Korngold i Stockstiel. Bliżej nieznane indywidua ostrzygły im brody i pejsy. Niezrozumiałym jest fakt ten, skoro się weźmie pod uwagę, że gwałty te dokonywane zostają pod okiem asystencyi, której nie brak w tym pociągu, gdyż na linii tej rewidowane są legitymacye podróżnych. W samem miasteczku nie jest o wiele lepiej. Oto niedawno wpadła na posiedzenie Rady miejskiej banda rozjuszonych wodziarek, która hałaśliwie domagała się, by radni żydowscy opuścili posiedzenie. Mimo kategorycznego oporu ks. kanonika, musieli radni żydowscy opuścić posiedzenie. Smutnym jest stan naszego miasta.

Zapomnieliśmy już smak cukru, a mąki nawet na lekarstwo dostać nie można (w biurze komisarza w starostwie wywieszono karteczkę z napisem, że niema żadnej mąki). Również nie lepiej przedstawia się sprawa mięsa, którego widokiem bardzo rzadko nacieszyć się możemy. — A tłuszcze... dzisiaj dopiero otrzymaliśmy po 40 dkg. oleju amerykańskiego, którymy mieli dostać na święta wielkanocne. Ostatnie zjechała do nas trupa teatru żydowskiego ze Lwowa. Dnia 12 bm. odegrała ona sztukę „Der Idiot". Gra artystów bynajmniej nie stała na wysokim poziomie. — W ubiegłym tygodniu zmarł komisarz chlebowy p. Barczyński, człowiek, który się cieszył ogólną sympatyą tutejszego obywatelstwa.

**Jędrzejów.** Obchód 3 go maja z różnych przyczyn odbył się u nas 8 bm. Mag. miasta zaprosił radnych żydowskich do wzięcia udziału w obchodzie, na który przybyło 8 radnych Żydów. Dyrektor żydowskiego żeńskiego progimnazyum, inżynier Tenenbaum, który jest zarazem i członkiem magistratu, zwrócił się do komitetu obchodowego z propozycyą, że chce ze szkołą brać udział w pochodzie, lecz żąda dla niej miejsca wśród wszystkich szkół biorących udział w obchodzie. Otrzymawszy to zapewnienie, przybył z uczennicami

i personalem na oznaczone miejsce. Jeden z tutejszych księży, zauważywszy między zebranymi także uczenice żydowskie, zaprotestował i odmówił swojego udziału w pochodzie. Wśród jego zwolenników powstało wrzenie i pogróżki przeciw żydowskim dzieciom. Dzięki niektórym inteligentnym Polakom dzieci zostały ochronione od pobicia. Szkoła żydowsa musiała ustąpić, gdyż ów ksiądz wyraźnie mówił, że Zdzi są niepotrzebni. To jednak nie wystarczyło. Wśród ludu zaczęli krzyczeć, że jeszcze są Zydzi. Dopiero gdy żydowscy radni również opuścili szeregi, pochód ruszył. Należy dodać, że niektórzy Polacy oburzali się na ten czyn księdza.

Do rozruchów antyżydowskich u nas dotychczas nie doszło dzięki komisarzowi rządowemu i naczelnikowi policyi, którzy każdą próbę ekscesów tłumią w zarodku.

Radny miasta Jędrzejowa
*H. Probołowski.*

**Mielec.** Żydowski komitet pomocy socyalnej zwraca się do ludności żydowskiej w kraju, by pospieszyła z pomocą dotkniętej rozruchami ludności żydowskiej w Mielcu. Datki w odzieży, bieliźnie i pieniądzach należy nadsyłać albo na ręce prezesa komitetu p. Jehudy Kohna, albo sekretarza p. Naftaliego Drillicha.

**Głogów.** Po ostatnich rozruchach w dn. 5 bm. ludność żydowska naszego miasteczka żyje w ciągłej panice. Panika ta powiększyła się w poniedziałek 12 bm., kiedy mimo groźnych pogłosek o mających nastąpić nowych rozruchach, odesłano stacyonowanych tu chwilowo żandarmów do Kolbuszowy a wojsko do Rzeszowa, pozostawiając Żydów bez żadnej opieki. Interwencya w gminie nic nie pomogła. Wzmocnienie tutejszego posterunku żandarmeryi przynajmniej o 30 — 40 ludzi jest rzeczą konieczną.

**Kozłówka**, między Tuchowem a Rzepiennikiem strzyżewskim. W nocy z poniedziałku 12 bm. na wtorek 13 bm. zabili niewiadomi sprawcy jedynego Zyda-mieszkańca tej wsi Nutę Hüttnera, a żonę jego Hencię postrzelili. Zydzi wiejscy całego powiatu gorlickie o i tarnowskiego żyją w ciągłej panice.

**W Janowej koło Bobowy** obrabowali chłopi 13 bm. kil. a rodzin żydowskich. Potem przygotowali ekscedenci atak na samą Bobowę, ale odparł ich posterunek żandarmeryi, dając salwę i kładąc trupem jednego bandytę. Z Bobowej Zydzi masowo uciekają.

**Bicie Żydów na stacyi kolejowej w Trzebini.** Piszą nam z Trzebini: Od dłuższego czasu gromadzą się na tutejszym dworcu w westybulu b ndy wyrostków, które w bestyalski sposób biją laskami przechodzących Żydów. I tak w ostatnich kilku dniach pobito Izraela Mandelbauma, Abrahama Korngolda, Izraela Hirschtala, Henocha Wechslera, B. Freitaga, Altera, Grossa, z Trzebini, oraz Naftaliego Meiselsa z Sosnowca. W drodze z dworca do miasteczka obrzucono kamieniami i zraniono B. Weidenfelda i I. Goldwassera z Trzebini. Również napadli dnia 9 bm. wyrostki na Leopolda Steinberga, z Trzebini jadącego wozem i dotkliwie go pobili.

Odnośne władze, a w pierwszym rzędzie komenda dworca i żandarmeryi w Trzebini winne jaknajenergiczniej wystąpić przeciw tym wykroczeniom.

## Ze świata.

**O przedstawiciela żydowskiego w rządzie łotyskim.** „Berl. Tagebl." donosi: Celem rozwiązania kryzysu rządowego na Inflantach komisya koalicyjna postawiła ultimatum, w którem żąda, by powołano do życia nowy gabinet ministeryalny, o następującym składzie: 7 członków do tychczasowego gabinetu, 3 Bałtów, 1 prawicowy Łotysz i 1 Żyd. Prezydent Ulmanis nie zgodził się dotychczas na to by w gabinecie zasiadał Żyd. Koalicya oświadczyła, że jeśli powyższy skład gabinetu nie dojdzie do skutku, wówczas zerwie wszelkie stosunki z Inflantami, a kraj będzie blokowany.

**Protest Żydów amerykańskich przeciw stanowisku Sylvaina Levyego.** Abturyenci szkół Alliance i gmina Żydów wschodnich w Nowym Jorku urządziły niedawno w budynku uniwersytetu zgromadzenie, na którem założono protest przeciw stanowisku Sylvaina Levy'ego wobec żądań syońskich na konferencyi pokojowej. W jednej z przyjętych na tem zgromadzeniu rezolucyi oświadczono, że postępowanie to nie zgadza się z poglądami członków i b. uczniów Alliance Israelite. Na zgromadzeniu tem przewodniczył Józef Hakim z Damaszku. Przemówienia wygłosili Eli Schama z ramienia organizacyi syonistów w Syryi (w języku hebrajskim i arabskim), p. Teledano i p. Alwo (po hiszpańsku), Maks Bokalo (po grecku), wiceprzewodniczący organizacyi syonistów w Syryi Bigio (po Arabsku), Nisim Behar (po angielsku), w końcu Miss Leon (po francusku).

**Pogrzeb paskarzy.** Ogólna drożyzna dotknęła także i Skandynawczyków. Ci jednak postanowili energicznie zwalczać paskarzy. Jak donosi „L'exporteur France", uchwaliła stolica Norwegii poprostu pogrzebać spekulantów i paskarzy żywnościowych. Ponieważ wszyscy konsumenci zgodzili się na to, przekształcił się obrzęd pogrzebowy w imponującą ceremonię. Przed bogatym w kwiaty przybranym karawanem postępowało duchowieństwo, ludność zaś szła w szeregach za nim. Na każdej trumnie znajdowało się nazwisko jednego z paskarzy a pod nim widniał napis: „wzywa się publiczność, by u NN. na przyszłość niczego nie zakupywała, gdyż tenże umarł wskutek postanowienia konsumentów. W ten sposób doszedł pochód do cmentarza. To poskutkowało. Na drugi dzień bowiem Chrystyania odetchnęła wskutek ogólnego obniżenia cen artykułów spożywczych.



Redaktor odpowiedzialny Karol Lustbader. — Drukarnia B. [illegible]